

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 889
van **ELISABETH MEULEMAN**
datum: 12 juli 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Emissiearme kippenstallen - Controle (2)

Deze vraag is een aanvullende vraag op mijn schriftelijke vraag nr. 627 van 3 mei 2017 over de controle op emissiearme kippenstallen.

1. In deelantwoord 1 stelt de minister:

"Volgens het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het VLAREL mogen de MER-coördinator en de MER-deskundigen geen belang hebben bij het voorgenomen project of de alternatieven, noch betrokken worden bij de latere uitvoering van het project. Ze voeren hun opdracht volledig onafhankelijk uit. Milieueffectrapporten ondergaan bovendien een kwaliteitscontrole door de dienst Milieueffectrapportagebeheer van de Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten van het departement Omgeving."

Wat is de minister van plan met de bewezen afhankelijkheid tussen Ecoscan, DLV, Olfascan, farMER, PRG-Oudournet en Parallel Architecten?

2. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de attestering in dit geval niet correct verlopen is. Er werden meerdere fouten gevonden in de milieueffectrapportage (MER) (Albers-Dochy 2010) opgesteld door farMER bvba alsook in de MER-screening van 2017. De algemene indruk die de omwonenden kregen bij het lezen van de MER is dat de correcte informatie over wat mens en milieu in gevaar kan brengen op zo'n gefragmenteerde manier doorheen de 202 bladzijden gebracht wordt, dat men de indruk krijgt dat het al bij al nog wel meevalt. Zo krijgt men een globale verkeerde eerste indruk. Wanneer alles op een rijtje gezet wordt bij grondig lezen is het plaatje minder fraai:

- Zo worden de kritische lasten voor verzuringskwetsbare BWK-elementen (biologische waarderingskaart) onderschat (tabel 42 op pag. 106-107) omdat een foutief cijfer gegeven wordt voor de bomenrij met dominantie van populier. Dit wordt bevestigd op pag. 113, waar te lezen staat dat gezocht dient te worden naar milderende maatregelen.
- Zoals reeds werd aangehaald, doet de mestpoort dienst als horizontale ventilatie. In de mestloods zijn ventilatoren aanwezig die blazen in de richting van de openstaande poort. Opdat een systeem ammoniak-emissiearm (AEA) zou zijn, dient de mestloods gesloten te zijn. Deze openstaande mestloods-opstelling, die gedurende 6 jaren gebruikt werd, bevat twee grove fouten. Ten eerste voldoet deze opstelling niet aan de AEA-opstelling en ten tweede kan met deze opstelling niet gezegd worden dat er sprake is van een gesloten opslag waarvoor men 40

waarderingpunten krijgt. In totaal kreeg het bedrijf 160 waarderingpunten toegekend. Wanneer men die 40 punten aftrekt, komt men dus op een totaal van 120. Een bedrijf van deze grootte-orde heeft 151 waarderingpunten nodig, hier komt men slechts aan 120. Dus de opstelling van 2010 had eigenlijk een verbod moeten krijgen i.p.v een goedkeuring.

- In de MER 2010 is verkeerdelijk een stofreductie van 55% toegepast voor zowel PM 10 als PM 2,5. Het betreft hier slechts een vierde van 55%.
- Er is de onzekerheid over de milieuwinst van de mestdrooginstallatie. In de MER 2010 worden de emissiefactoren van deze techniek wel in rekening gebracht. De benaderende emissiefactoren - voor geuremissie - worden wel uit eigen huis gehaald, namelijk uit een meetstudie van PRG-Oudournet (daarna Olfascan, nu Ecoscan). In de MER bevestigt men dat droging van de mest met stallucht nadelen heeft. Er wordt aangeraden om met een gesloten systeem te werken met luchtzuivering, luchtwassers/biofilters... Men is zich dus wel degelijk bewust van de nadelen.
- In de MER-screening van januari 2017 worden geen geuremissiefactoren meer gegeven voor de mestdrooginstallatie. Op pag. 7 is uitdrukkelijk te lezen dat er geen cijfers van herhaalde metingen op een dergelijk systeem voorhanden zijn. De eigen studie en andere wetenschappelijke studies van oa. WUR spreken dit tegen. Ook wordt hier slechts een waarde van 0,002 kg ammoniak/dp/jaar in rekening gebracht, tegenover de realistische waarde die een factor 100 groter is volgens WUR en hun eigen meetwaarde van 0,083 kg ammoniak/dp/jaar. Door de aanpassing van het cijfer 0,083 kg ammoniak/dp/jaar naar 0,002 kg ammoniak/dp/jaar (wat realistisch 0,2 kg ammoniak/dp/jaar moet zijn) krijgt men een daling van de bijdrage aan ammoniak van +/- 16.000 kg ammoniak/jaar naar +/- 5000 kg ammoniak/jaar. Deze daling is dus helemaal niet te danken aan ammoniakreducerende maatregelen maar aan het bewust weglaten van kennis.

Alle grove fouten samengevat, kan men stellen dat de kritische lasten van zowel de verzurende als vermestende deposities in de huidige situatie reeds zwaar overschreden worden. Dit dossier met correcte waarden zou niet door PAS (programmatische aanpak stikstof) geraken. Ook de bijdrage aan fijnstof door het bedrijf moet als zeer belangrijk beschouwd worden.

- a) Welke stappen gaat de minister ondernemen naar de MER-deskundigen, architect of beter nog naar het studiebureau DLV?
 - b) Welke stappen naar het bedrijf?
3. Sinds zes jaar beschikt het bedrijf over zijn vergunning voor de uitbreiding. Theoretisch wil dit zeggen dat mogelijk reeds twee geïntegreerde controles werden uitgevoerd.

Graag kreeg ik inzage in deze controles.

4. De deputatie gaf een positief advies.

Hoeveel milieuvergunningen werden positief geadviseerd door de deputatie ondanks een negatief advies van PMVC, departement Omgeving of provinciale milieudeskundige? Dit per provincie voor de afgelopen 10 jaar.

ANTWOORD

op vraag nr. 889 van 12 juli 2017

van **ELISABETH MEULEMAN**

1. De onafhankelijkheid moet gegarandeerd worden ten opzichte van de opdrachtgever/initiatiefnemer. De eventuele afhankelijkheid tussen de verschillende deskundigen is hier niet van belang.

2. De kritische last die wordt weergegeven in tabel 42 voor het biologisch waardevol BWK-element Bomenrij met dominantie van populier (Kbp) werd door de deskundige op basis van de gegevens van het richtlijnenboek Landbouwdieren bekomen. Deze gegevens baseren zich op de studie van Staelens et al. (2006). Er wordt bevestigd dat er een relevante bijdrage is en milderende maatregelen moeten genomen worden. Er werd nagegaan welke milderende maatregelen economisch haalbaar waren. Concreet werd o.a. meerfasenvoeding voorgesteld. De projectgeïntegreerde maatregelen worden ook vermeld.

Wanneer in het MER een geplande situatie wordt uitgewerkt waarbij een specifiek AEA-stalsysteem aanwezig is, wordt er vanuit gegaan dat dit systeem ook wordt uitgevoerd zoals voorgeschreven in het ministerieel besluit. De verantwoordelijkheid om het systeem toe te passen zoals deze in het ministerieel besluit beschreven staat ligt bij de initiatiefnemer en bedrijfsvoerder. Het toezicht hierop is de bevoegdheid van de afdeling Handhaving.

In het MER van 2010 werd geen stofreductie van 55% toegepast, noch voor PM₁₀ noch voor PM_{2,5}. Op p.133 van het MER wordt vermeld dat er geen rekening gehouden werd met een stofreductie van de mestdroging.

Volgens Nederlandse onderzoeken moeten de droogtunnels nader onderzocht worden. Er wordt nagegaan of dit op korte termijn in de planning van de emissiemeetploeg van ILVO kan opgenomen worden.

De emissiefactoren waarnaar wordt verwezen in de project-m.e.r.-screening van 2016 zijn:

- voor de stallen de cijfers uit de lijst met geactualiseerde emissiefactoren die als bijlage gevoegd is bij het richtlijnenboek Landbouwdieren;
- voor de mestdrooginstallatie de cijfers (emissiefactoren en reductiepercentages) uit de Nederlandse lijsten met emissiefactoren voor fijn stof en ammoniak.

Een procentueel onderscheid tussen stallucht uitgestoten via de mestdrooginstallatie en via de mestloods is in deze project-m.e.r.-screening niet gemaakt. De uitgestoten lucht wordt wel afzonderlijk beoordeeld voor de stal voor bioleghennen en de stal met een mestdrooginstallatie voor de andere leghennen, wat eigenlijk ook logischer is aangezien alle stallucht passeert langs de mestdrooginstallatie, ongeacht het emissiepunt. De gebruikte emissiefactoren en reductiepercentages zijn:

		Geur OU _e /dp/s	PM ₁₀ kg/dp/jaar	PM _{2,5} kg/dp/jaar	NH ₃ kg/dp/jaar
Leghennen bio	Traditionele stal	0,34	0,084	0,0039	0,315
Leghennen	P-3.1	0,35	0,005	0,0002	0,035
mestdrooginstallatie		Geen cijfers beschikbaar	55% reductie	55% reductie	+0,002

Deze aannames zijn aanvaardbaar omdat de aangehaalde cijfers voor de project-m.e.r.-screening voorkomen in de Vlaamse lijsten en vervolgens in de Nederlandse lijsten met emissiecijfers. In het geval van ontbrekende 'officiële' emissiefactoren is het voor de adviesverlenende overheid zeer moeilijk om te eisen dat men terugvalt op eerder gebruikte, maar niet-geconsolideerde berekeningen van emissiecijfers. Het door de dienst MER geactualiseerde richtlijnenboek Landbouwdieren en bijhorende bijlage met emissiefactoren per stalsysteem of nageschakelde techniek zou anders zijn waarde verliezen. Iedereen zou dan naar believen cijfers kunnen aandragen. Over de aannames met betrekking tot de gehanteerde emissiecijfers werden dan ook geen opmerkingen gegeven bij het verlenen van het advies door de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten, buitendienst Oost-Vlaanderen. Eventuele aanpassingen aan de lijst van geactualiseerde emissiecijfers op basis van geverifieerde studies en metingen zijn steeds mogelijk.

In dit kader worden geen stappen ondernomen naar de MER-deskundigen, de architect of het studiebureau. Verder wil ik niet vooruitlopen op een beslissing in een eventuele beroepsprocedure.

3. Conform het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur is inzage in de verslagen aangaande de controles, uitgevoerd bij en omtrent het bedrijf, altijd mogelijk op de buitendienst van de toezichthoudende overheid, zijnde de Afdeling Handhaving van het Departement Omgeving, p.a. VAC te Gent, Koningin Maria Hendrikaplein 70, bus 71 (12de verdieping).
4. Deze gegevens zijn niet beschikbaar.